

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana
Jugoslavija

RSKI LIST

List izbaja enkrat na mesec —
Stane za celo leto 12 lir, za pol
leto 1., posamezna številka 1 liro.

Leto II.

Štev. 8

avgust 1923

:: Upravištvo in uredništvo ::
V GORICI CORSO VERDI ŠT. 37
:: Rokopisi se ne vračajo ::

VSEBINA:

- R.: Vinogradništvo Jugoslavije.
 Alojzij Bajec: Denarni zavodi, menice potrebuje!
 R.: Kmetje, breskve so drage.
 Ing. A. Podgornik: Zapisnik za poskusno molžo.
 Seno iz pogojenih travnikov škodljivo?
 Ne obirajte zelenega listja in perja. Uničujete sadni mrčes.
 Konserviranje masla (putra).
 Hočete gozdnih sadik?
 Zadruginištvo: Učimo se!
 Nove kolekvine in registracijske pristojbine. Kmetijsko zadruginištvo v Ameriki.
 Kako je po deželi: Iz Idrije.
 Tržni pregled. Gospodarska navodila za avgust.
 Razno: Obligacije Benečij; naložbe pri poštni hranilnici; svetovna vinska letina l. 1922; rekord mlečnosti itd.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. Živinozdravnik Č. Vaše doneske sprejeli en dan prepozno, a so nam za bodočo številko dobrodošli. Priporočamo se tudi za krajše prispevke recimo ½ strani.

F. F. Ne jezite se na nas. Dopis smo skrajšali in podali bistveno. Z dopisom poslanega članka nismo priobčili, ker ni popoln. Pošljite nam drugi del članka, da zmoremo članek pravilno razdeliti.

HP. v Č. Poskusili bomo v prihodnji številki objaviti podrobno razpravo o žganjekuhi.

Knjigovodski tečaj je moral napraviti mesto važnemu članku o menicah. Vodi- telje zadrug pozivamo, da ta članek in ostalo pod rubriko »Zadruginištvo« pazljivo prečitajo. Kdor ima posebne želje in želi pojasniti v bodoči številki »G. L.« naj vpošlje vprašanja vsaj do 25. t. m.

Sotrudnike prosi urednik, da mu pošljejo prispevke vsaj do 1. septembra.

ŠIRITE »GOSPODARSKI LIST«,
 NAŠE EDINO STROKOVNO GLASILO.
 ČIM VEČ BO NAROČNIKOV, TEM ZANIMIVEJŠI BO LIST.

CENA OGLASOM: 1 stran 100 L.
 $\frac{1}{2}$ " 60 "
 $\frac{1}{4}$ " 40 "
 $\frac{1}{8}$ " 25 "

Za objavo v 2 št. 5% popusta, v 3 št. 10%
 v 6 št. 20% celo leto 30% popusta.

Živinorejci!

Sedaj je čas, da si zagotovite TOMA- ŽEVO ŽLINDRO in KALIJEVO SOL za jesensko gnojenje travnikov. Naročite obe gnojili pri domači zadrugi ali hranilnici, v Gorici pa pri

Zadrugi Zvezi.

Corso Gius. Verdi 37 (v lastnem posloplju nasproti Centralu), kamor se je preselila.

Zadružniki!

Vaša dolžnost je, da se poslužujete vsi nove

Zadružne tiskarne

v Gorici, Riva Piazzutta 18.

Izvršuje vsa tiskarska dela solidno in po konkurenčnih cenah.

Naročila sprejema tudi Knjigarna K. T. D. via Carducci 2.

JOSIP KERŠEVANI, mehanik in puškar v Gorici, Stolni trg 9

naznanja si občinstvu da mu je na novo došla velika množina blaga na svetovno znanih tovarn. Novo došlo blago prodajam po jako znižanih cenah. Na pr. šivalne stroje **Orig. Mundlos, Pfaff, Gritzner, Adler, Neuman, Afrana in Winselmann.** Posebno opozarjam cenj. šivilje in neveste na strokovni poduk za umetno vezanje, in krpanje, katerega dajam brezplačno.

Dvokolesa: **Orig. Puch, Orig. Stiria. Orig. Start, Waffenrad, Regent, Kosmos, Helical** in mala motorna kolesa.

Velika izbira pušk, samokresov, patron, dinamičnih patron, smodnik za razstreljevanje kamnov in za lovce, ter potrebščine za zgoraj omenjene premete.

Lastna delavnica in popravljavnica Stolni trg. številka 3.

Z jamstvom prodajam šivalne stroje, dvokolesa in puške tudi na mesečne obroke

Za točno, solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči

JOSIP KERŠEVANI, mehanik in puškar.

GOSPODARSKI LIST

List izhaja enkrat na mesec —
Stane za celo leto 12 lir, za pol
leta 6 l., posamezna številka 1 liro.

Leto II. Štev. 8
avgust 1923

:: Upravištvo in uredništvo ::
V GORICI CORSO VERDI ŠT. 37
:: Rokopisi se ne vračajo ::

Vinogradništvo Jugoslavije.

Ker se o tem mnogo govori, posebno v zadnjem času, hočemo temu vprašanju posvetiti par vrstic.

Vinogradništvo je v Jugoslaviji zelo važna kmetijska panoga in bo postala skoraj gotovo v bližnji bodočnosti še važnejša. Podnebje in zemlja odgovarjata vinski trti in ako bo dobilo vino še svoj trg, bodisi v notranjosti države ali zunaj, bo vinogradništvo gotovo cvetelo.

Današnje stanje vinogradništva je približno sledeče: Na najvišji stopinji se nahaja vinogradništvo v Sloveniji kjer pridelajo okoli $\frac{3}{4}$ milijona hl. vina. Kranjska dežela pridelava v navadnih letih toliko vina, kot ga navadno popije; vendar se pa predvsem v Ljubljano še nekoliko vina uvažava in sicer predvsem iz Banata (Vršac, Bela Cerkev), nekoliko tudi iz Srbije (Smederevo). Štajerska ima znane Slovenske gorice, ki rode posebno med nemškimi narodom znana vina, kot so Ljutomeržan, Jeruzalemčan itd. V splošnem ima Štajerska letno precej vina za izvoz. Ta izvoz je bil obrnjen predvsem proti severu, v Gradec in na Dunaj, kamor pa je danes vsled novih političnih razmer skoraj popolnoma onemogočen. To je tudi razlog, zakaj so občutili in še občutijo vinogradniki v Sloveniji približno enako krizo, kot naši vinogradniki ali

pa še bolj. Njihov položaj otežava predvsem visoka proizvodnja drugih opojnih pijač, kot sadjevca in žganja.

V Hrvatski se vinogradništvo iz leta v leto bolj razvija in se bo proizvodnja gotovo visoko dvignila. Dobro vino se dobi posebno v okolici Varaždina, Sremskih Karlovic in Stare Pazove, pa tudi drugod. Hrvatska pridelava približno toliko vina kot Slovenija.

Vojvodinja (Bačka, Banat in Baranja) rodi tudi mnogo vina. Posebno je znano vino iz Banata (Vršac, Bela Cerkev). Ker se je vino takoj po vojni zelo lahko prodalo, je tam precej novih nasadov. Vina so bolj lahka, skoraj vsa bela. Letna proizvodnja znaša okoli $\frac{1}{2}$ milijona hl.

V Bosni je zelo malo nasadov, zato pa jih je več v Hercegovini, predvsem v okolici Konjic in Ljubuški (znane cigarete — tobak). Srednja proizvodnja dosega okoli 30—50.000 hl (kolikor kraškega terana). V splošnem Bosanci vino uvažajo, predvsem iz Dalmacije. Da se ni vinogradništvo razvilo v Bosni, je glavni razlog ta, da je bila zemlja največ v posesti bogatašev muslimanske vere, ki prepoveduje uživanje alkohola.

Dalmacija je znana vinorodna dežela, ki pridelava letno okoli 1 milijona hl dobrega črnega vina. Vinogradništvo je

razvito skoraj v celi deželi, posebno do-
bro kapljico pridelujejo na nekaterih
otokih. Pred vojno so popili največ dal-
matinskega vina v jadranskih obmorskih
mestih in na ladjah. Trst je popil okoli
1/5 celotne proizvodnje, nekoliko manj
Pulj, mnogo pa tudi druga mesta. Danes
povzroča v Jugoslaviji dalmatinsko vino
precejšnjo konkurenco drugim vinom,
vsled česar so udarjeni Dalmatinci in o-
stali jugoslovanski vinogradniki.

Pri Sloveniji smo rekli, da uvaža ne-
koliko vina tudi iz okolice Smederevega,
mesta ki leži v podonavski *Srbiji*. Pro-
izvodnja Srbije dosega okoli 1/2 milijona
hl vina ralične vrste, dobre in slabe. Vi-
nogradništvo je v Srbiji komaj v povojih
in smo lahko prepričani, da se bo proiz-
vodnja Srbije zelo visoko dvignila. Je
mного pokrajin, katerih pogoji vinograd-
ništvu popolnoma odgovarjajo. Danes
stoji v Srbiji vinogradništvo sicer še na
zelo nizki stopinji — razen v Podonavju
— a se z leta v leto bolj izpopolnjuje in
bo Srbija ona dežela, ki ne bi izvažala sa-
mo velike količine suhih sliv (češpelj), ži-
vine, žita in medu, temveč tudi mnogo
vina. To je razumljivo posebno še vsled
tega, ker niso tla jugoslovanske *Mace-*
donije še skoraj nič izrabljena in so v
mnogih krajih Macedonije približno isti
predpogoji za vinogradništvo, kot v go-
riških Brdih ali pa v Vipavski dolini. Do-
sedanji trtni nasadi so v Macedoniji še
redki, ker ni Turčija, v katere oblasti se

je nahajala Macedonija do l. 1912, vino-
gradništva podpirala, vendar se najdejo
tu in tam, posebno v bregalniški dolini —
tudi drugod — zelo lepe nasade. Ti nasadi
obstojajo večinoma iz žlahtnih in izbra-
nih vrst, ki vse dobro zore in dajo zelo
sladek mošt. Mošta pa v Macedoniji niso
mного izrabljali na vino, temveč so ga
večinoma zgoščali in dobili na ta način
gosto in sladko tekočino. So si pač tako
pomagali, ker prepoveduje Mohamed
svojemu verniku uživanje alkohola. Sko-
raj gotovo je Macedonija ona pokrajina
Jugoslavije, ki gospodarsko ni še odkrita
in ki bo nudila v bližnji bodočnosti mno-
go različnih žlahtnih pridelkov in med
temi posebno mnogo najžlahtnejšega
sadja, pa tudi dobrega in močnega vina.

Tak bi bil položaj vinogradništva v
Jugoslaviji. Na drugem mestu prinašamo
štatistiko vina po različnih državah sveta,
med katerimi zavzema Jugoslavija glede
proizvodnje vina eno prvih mest. Raču-
nati moramo, da pridelala Jugoslavija letno
nad 3 milijone hl. vina, od katerih popije
doma okoli 2/3, ostalo bi mogla izvažati.
Glede nje velja približno isto, kot glede
nas: Slabotna vina bo morala odpraviti,
pažnjo pa bo morala posvetiti proizvod-
nji dobrih in močnih vin. To bo dosegla
z opustitvijo gojenja vinske trte tam,
kjer razmere niso najugodnejše, kjer pa
so ugodne, z odbiro dobrih vrst in do-
brim kletarstvom. R.

Denarni zavodi, menice potrebujete!

Z raztegnitvijo italijanskega pristoj-
binskega zakona na takozvane nove pro-
vince, se bo moralo tudi v našem zadruž-
ništvu marsikaj spremeniti.

Doslej so poznali naši denarni za-
vodi na deželi le zadolžnico na 4 leta,

menica je bila izključena. — Odslej bo
moralo biti ravno narobe. Prelistal sem
celo knjigo o pristojbinah, ki je bila
pred kratkim izdana za naše province, is-
kal zadolžnico pod vsemi mogočimi ime-
ni v italijanskem prevodu, a našel nisem

ničesar. Novi pristojbinski zakon, ki odpravlja vse dosedanje davčne ugodnosti, ki so jih bili deležni naši zavodi doslej, zadolžnice ne pozna. Ne preostaja našim denarnim zavodom torej drugega nego, da se zateko k menici.

Menica je listina, s katero se dolžnik zaveže, da bo plačal določeno svoto, ob določenem času, na določenem kraju. — Vsebuje torej ista svojstva kakor zadolžnica. — Da pa ta svojstva menice ne postanejo sporna, je potrebno pred vsem, da je menica pravilno izpostavljena.

Menica mora vsebovati:

- 1) Kraj, kjer je bila izpostavljena;
- 2) dan, mesec in leto izpostavitve;
- 3) menično svoto s številkami;
- 4) dan, mesec in leto dospelosti, t. j. čas kdaj se mora menica plačati;

5) v besedilu menice označbo menica;

6) ime tistega, na čegar korist je menica izpostavljena (menični upnik);

7) menična svota s črkami;

8) podpise meničnega dolžnika in porokov;

9) označba, če so dolžnik in poroki doma na različnih krajih, kje je menica plačljiva, ker mora biti za poroke in dolžnike določeno eno samo plačilno mesto.

Za menice vporabljam navadno različne menične golice (menične blanke) ki jih dobivamo v tobakarnah. Na teh golicah je že predtiskano potrebno besedilo; so tudi kolekovane na različne zneske. Te menične golice se dobijo za sedaj samo v italijanskem jeziku. Izgledajo tako-le:

..... il 19 B. P. L. [redacted]

A pag per quest.....

al la somma

di Lire It. [redacted]

.....

Glava menice
in kolek

Za nas je glavno to, da te menice Francetu Kumar v Oseku znesek 1500 pravilno izpolnimo. Z naslednjim praktičnem slučajem bom poskusil stvar v Leban iz Črnič in Josip Bavcon iz Šempasa.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Oseku je posodila dne 10. avgusta 1923. Izpolnjena menica za ta slučaj bi izgledala pravilno tako-le:

Osseca il 10 agosto 1923. B. P. L. 1500.

Addi 10 febbraio 1924 pagheremo per questa cambiale all'ordine della Km. hranilnica in posojilnica Osek, la somma di Lire It. mille cinquecento

Pagabile presso Kmečka

Franc Kumar Antonov

hran. in posoj. Osseca.

Franc Leban pok. Ivana

Jožef Bavcon Jožefov

Ta menica vsebuje kar po vrsti vseh devet točk, ki so zgoraj navedene. Pri- pominjam, da deveta točka lahko odpa- de, če vsi tisti, ki so podpisali menico, stanujejo v enem in istem kraju. — Ker pa v našem slučaju stanuje eden v Ose- ku, drugi v Šempasu, tretji pa v Črničah, in ker je pri vsaki menici, kakor že zgo- raj omenjeno, mogoče eno samo plačil- no mesto, je bila potrebna označba pla- čilnega mesta, ki ni moglo biti drugo ne- go Kmečka hranilnica in posojilnica v Oseku,

Iz besedila te menice je razvidno, da dospe v plačilo v šestih mesecih t. j. dne 10. februarja 1924.

Kaj se zgodi na dan dospelosti, v našem slučaju dne 10. februarja 1924? Odgovor: Nič. Denarni zavod naj za ta dan le povabi dolžnika, da plača obresti za nadaljnih šest mesecev, menico pa hrani nadalje tako, kakor je hranil do- slej zadolžnico, ker menica zastari, t. j. zgubi menično veljavo še le 3 leta po dnevu dospelosti, v našem slučaju dne 10. februarja 1927.

V splošnem se priporoča našim de- narnim zavodom, da menice izpostav- ljajo samo na 6 mesecev. Ako bi jih iz- postavljali na daljši čas, bi jih morali

kolkovati dvojno. Odsvetujem pa »me- nice in bianco«, ker ni mogoča nobena prava evidenca menic brez datuma in ker je treba tudi te menice dvojno kol- kovati, sicer so neveljavne; vrhutega za- dene izpostavitelja nezadostno kolkova- nih menic, še ogromna denarna kazen.

Svetujem denarnim zavodom na de- želi, da imajo vedno majhno zbirko me- ničnih golic doma. Recimo:

5 komadov na znesek od 400 do 600 lir
5 » » » » 600 » 700 »
5 » » » » 700 » 800 »
5 » » » » 800 » 900 »

i. t. d. po potrebi vsakega posameznega zavoda.

Menična golica stane za vsakih 1000 lir L 2.40 t. j. kolkovna pristojbina več 10 stot. za golicu.

Stem nisem o menici vsega povedal, a vendar toliko, kolikor se mi je zdelo potrebno za naše denarne zavode na de- želi, smatrajoč, da bi razlaga nebitvenih stvari povzročevala nepotrebno zmedo pri fistih, ki do sedaj še niso »operirali« z menicami.

Alojzij Bajec.

Opomba: Tabela meničnih pristoj- bin dobite v knjigarni Kat. Tiskovnega društva v Gorici.

Kmetje. breskve so drage.

Gotovo so breskve najžlahtnejši plod našega sadnega drevja. Vsak jih rad uživa, naj bo starček ali otrok, človek z vsemi zombi ali tudi brez vsakega. Zunanja oblika, okus in vonj so zapeljivi in ni čuda, ako jih otroci in tudi mestni prebivalci zelo radi kradejo.

Cene breskvam so bile lansko leto in so tudi letos zelo visoke in kdor jih je srečno kaj imel, jih je tudi drago in lahko prodal. Žalibog jih pridelamo v naših krajih zelo malo in zato tudi pri nas za enkrat niti ne moremo računati na to, da bi jih mogli na vagone izvažati. Ponekod v Italiji, v Južni Franciji, v Kaliforniji in tudi drugod, nahajamo cela veleposestva, ki se z ničemur drugim ne pečajo, kot samo z gojitvijo breskev. Posamezna veleposestva jih naložijo v enem dnevu po nekaj vagonov in dobijo letno za breskve mnogo čistega zlata, ker za breskve se dobi vedno kupec, posebno ako je mogoče ponuditi iste v večji količini.

Pri nas je mnogo krajev, ki bi mogli roditi mnogo in lepih breskev. Predvsem Goriška okolica, Vipavska dolina in Brda so pripravna za breskova drevesa, ki hočejo imeti mnogo solnca. Breske bi pa uspevale še visoko po Soški dolini, seveda ne vsaka vrsta. V tem oziru bi pač morali izvesti pravilni izbor vrst, kar pa ni važno samo za severni del naše dežele temveč tudi za ostali del. Po Brdih in v Vipavski dolini najdete tu pa tam izborne vrste breskev, vse so pa zelo zanemarjene. Naši vinorejci breskve trpe v svojih vinogradih in ne goje. Temu odgovarja tudi vsakoletni pridelek, ki je nasplošno zelo pičel in nereden. Le tu pa tam nastopi kakšno leto, ki zasluži res ime leto breskev. Zakaj?

Breskev prinaša žlahten sad, a zahte-

va tudi obilo nege. Ni na svetu rastline in ne živali, ki bi jo mogli trajno zanemarjati in od nje zahtevati vedno lep dohodek. Breskev je rastlina, ki ne prenaša sence, ona zahteva solnca in zato tudi v vinogradih breskve silijo nad trte in se hočejo na ta način rešiti homatije, ki jo povzročajo poganjki trt; breskve postanejo visoke, kar naši kmetje še radi podpirajo, samo da ne bi breskev škodovala enemu ali dveh grozdom.

Visoke breskev rodi tu pa tam lepe sadove, a zelo malo, v splošnem pa breskev ni visokodelebnato drevo in zato ga tudi v tem smislu ne smemo vzgajati. Breskve pa tudi splošno ne spadajo v vinograde in v tem oziru bomo pač morali enkrat za vselej misliti na čiste nasade breskev, iste dobro negovati, — delo, ki ga naši kmetovalci najbolj zanemarljajo. —

Breskev ima svoje sovražnike rastlinskega in živalskega značaja kot vsako drugo drevo. Naloga gojitelja breskev je, da te zajedavce uničuje in v tem oziru bi bilo dobro, da bi se naši sadjarji držali vsaj dveh navad, ki pa jih moramo šele vkoreniniti, in to bi bilo škropljenje z modro galico in tobačnim izvlečkom. Z raztopnino tobačnega izvlečka bi morali poškopiti vse sadno drevje malo prej, kot breskve cvetejo, v splošnem v začetku meseca februarja; z rastopnino modre galice pa bi morali škropiti 2 meseca pozneje.

Nujno potrebna je seveda tudi nega krone vejevja. V tem oziru bi pač morali čiščenje breskev drugače razumeti kot se to dela in ne bi smeli samo odsekati vse spodnje veje. Breskev naj ima 75—1,20 cm visoko deblo in ne več, vejenje naj ne bo pregosto, ker breskev hoče zraku

solnčnih žarkov in toplote, ne pa sence. Seveda hoče breskovo drevo primerne hrane in se mora zemlja okoli debla rahljati in obdelovati, ne pa pustiti v nemar. Tudi gnoja hoče breskovo drevo in sicer je najizdatnejši superfosfat ali pa tomaževa žlindra.

Vsako drevo hoče imeti eno gotovo podlago, in sicer je v naših krajih najboljši breskov divjak, ki zraste iz breskove koščice; vse breskove koščice pa niso enako dobre in najtrpežnejša drevesa dajo one od manj žlahtnih in poznih vrst. Tu pa tam vporablajo tudi mandelj za podlago breskev, v splošnem malo. Breskov divjak (iz breskove koščice) uspeva najbolj v lapornatih krajih naše dežele (Brda, Vipava). Na kraških tleh uspeva breskev tudi na črnem trnu; taka drevesa so precej trpežna, v splošnem zelo nizka, a rodovitna.

Sedaj je čas okulacije — cepljenja v

oko — breskev. Cepite vse divjake in ne pustite, da se Vam razvije breskov divjak v drevo. Tudi divjak cepljen na divjak da žlahtnejši sad, kot pa divjak sam. Ako hočete letos zbirati koščice za setev, ne zbirajte onih žlahtnih vrst, ker od teh ne boste dobili trpežnih dreves, temveč zberite one poznih vrst s trdnim namenom, da divjake takoj cepite, ko dovolj zrastejo.

Kmetovalci! Ne zanemarjajte svojih zemljišč in ne puščajte na svojem posestvu golih in praznih mest, od katerih plačujete davek, a nimate od njih nobenega dohodka, temveč posadite taka gola mesta s primernim sadnim drenjem in breskev naj tudi dobi na vašem posestvu kakšno mesto, ker teh je na vašem posestvu mnogo. Vprašajte se tudi tu pa tam, zakaj je dobil sosed toliko za breskve, vi pa ničesar.

R.

Zapisnik za poskusno molžo.

Ako hočemo dobiti kolikor mogoče jasno sliko o količini ali množini mleka, ki ga nam dajajo posamezne krave tekom enega leta, moramo voditi zapisnik za poskusno molžo. Kako lahko uredimo in razpredelimo takšen zapisnik, nam kaže pričujoči vzorec.

Poskusno molžo izvedemo za vsako kravo dvakrat na mesec, in sicer 1. in 16. vsakega meseca, kar popolnoma zadostuje, kakor učijo in potrjujejo izkušnje onih živinorejskih krajev, kjer je poskusna molža že dolgo let v navadi. Na 1. in 16. v mesecu se zmeri ali stehta za vsako kravo posebej zjutraj vmolzeno mleko in dobljeno mero ali težo mleka se vpiše v dotične razpredelke v zapisniku. Istotako se na-

pravi z vmolzenim mlekom vsake krave opoldne in zvečer. Kjer se molže samo dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, se vpiše le množino jutranjega in večernega mleka posameznih krav v zapisnik.

Mleko merimo z litersko mero ali pa ga tehtamo na tehtnici. Določevanje množine mleka po teži se izvrši pri pomanjkanju v to pripravljene posebne tehtnice lahko na sledeči način. Najprej stehtamo prazni molžnjak in si zapommimo njegovo težo. Takoj po molzenju stehtamo namolženo mleko z molžnjakom vred. Če odštejemo od te teže (molžnjak in mleko) težo praznega molžnjaka, dobimo težo mleka, ki ga je dala krava pri istem molzenju.

Zapisnik za poskusno molžo I. 1922.

DAN POSKUSNE MOLŽE	Krava štev. 1 Ime: CIKA						Krava štev. 2 Ime: BREZA					
	Se je vmolzlo				Velja za dni	Preračunjena množina mleka	Se je vmolzlo				Velja za dni	Preračunjena množina mleka
	zjutraj	opolodne	zvečer	skupaj			zjutraj	opolodne	zvečer	skupaj		
					1 (kg)						1 (kg)	
1. januarija . . .	6.5	3	3	12.5	15	187.5	4.5	4	4	12.5	15	187.5
16. januarija . . .	7	3.5	3	13.5	16	216	4.5	4	3	11	16	176
1. februarija . . .	6	3	3	12	15	180	4	3	3	10	15	150
16. februarija . . .	6	3	3	12	13	156	4	3	3	10	13	130
1. marca . . .	5.5	3	3	11.5	15	172.5	3.5	3	2	8.5	15	127.5
16. marca . . .	5.5	3	3	11.5	16	184	3	2.5	2	7.5	16	120
1. aprila . . .	5	3	3	11	15	165	3	2.5	2	7.5	15	112.5
16. aprila . . .	5	2.5	3	10.5	15	157.5	3	2	2	7	15	105
1. maja . . .	6	2.5	3	11.5	15	172.5	3	3	1	7	15	105
16. maja . . .	6	2.5	3	11.5	16	184	4	3	2	9	16	144
1. junija . . .	5	2.5	3	10.5	15	157.5	4	3	3	10	15	150
16. junija . . .	5	2.5	3	10.5	15	157.5	4	4	3	11	15	165
1. julija . . .	5	2.5	2.5	10	15	150	3	3	2	8	15	120
16. julija . . .	5	2	2.5	9.5	16	152	3	3	2	8	16	128
1. avgusta . . .	4.5	2	2.5	9	15	135	2.5	1.5	1	5	15	75
16. avgusta . . .	4	2	2	8	16	128	2	1	1	4	16	64
1. septembra . . .	3.5	2	2	7.5	15	112.5	1.5	1	1	3.5	15	52.5
16. septembra . . .	3.5	2	1.5	7	15	105	1	—	1	2	10	20
1. oktobra . . .	3	2	1	6	15	90	—	—	—	—	—	—
16. oktobra . . .	2.5	1	1.5	5	16	80	—	—	—	—	—	—
1. novembra . . .	2	1.5	0.5	4	15	60	—	—	—	—	—	—
16. novembra . . .	1.5	—	1	2.5	15	37.5	—	—	—	—	—	—
1. decembra . . .	1	—	1	2	8	16	4	4	3	10	15	150
16. decembra . . .	—	—	—	—	—	—	4	3	2	9	16	144
Letna molža . . .						3156						2426
Mleko, ki ga je posesalo tele ali ki se ga je po- molzlo v dobi se- sanja (dojenja) .						—						300
Celoletna množina mleka . . .						3156						2726

Iz navedenih primerov v predstojećem zapisniku moremo posneti, da je imela krava Cika pri poskusni molži dne 1. januarja:

zjutraj . . .	6'5 l mleka
opoldne . . .	3 l mleka
zvečer . . .	3 l mleka

skupaj . 12'5 l mleka

Pri poskusni molži iste krave pa se je vmolzlo dne 16. februarja:

zjutraj . . .	7 l mleka
opoldne . . .	3'5 l mleka
zvečer . . .	3 l mleka

skupaj . 13'5 l mleka

Za čas od ene do druge poskusne molže, to je od 1. do 15. oziroma od 16. do 30. (do 28., do 29., do 31.) dne vsakega meseca, velja ona množina mleka, ki smo ga vmolžli na dan poskusne molže. V navedenih dveh slučajih imamo v celem dnevu skupaj 12'5 l in 13'5 mleka. Vsako celodnevno množino mleka, ki ga dobimo pri poskusni molži vsake krave, množimo s številom dni, kolikor jih je preteklo od ene do druge poskusne molže, in preračunamo na ta način množino mleka za polovico vsakega meseca. Za kravo Ciko znaša množina mleka za čas od 1. do 15. januarja, to je za 15 dni, $12'5 l \times 15 = 187'5$ l mleka. Za čas od 16. do 31. januarja, to je za 16 dni, pa znaša množina mleka za isto kravo $13'5 l \times 16 = 216$ l mleka. Če tako nadaljujemo in seštejemo konec leta vse preračunjene polmesečne množine mleka skupaj, dobimo celoletno množino mleka, ki znaša v našem primeru za kravo Ciko 3156 l.

Poskusna molža pa se lahko vrši redno in nemoteno ob določenih dneh le potem, če začnemo dajati teletu kmalu po skotitvi piti mleko iz napajalnika. Takšen

primer imamo pri poskusnih molžah krave Cikè, ki je skotila koncem decembra 1921.

Ako pa pustimo, da tele sesa mleko naravnost pod kravo, potem ni mogoče izvajati redne poskusne molže toliko časa, dokler traja to sesanje. Tak primer imamo pri kravi Brezi. Tele se je skotilo 31. oktobra 1922 in je sesalo pod kravo ves november, na kar se ga je prodalo mesarju, ker ni bilo primerno za plemensko rejo. Prva poskusna molža se je mogla torej vršiti še-le 1. decembra in istega dne se je vmolzlo v celoti 10 l mleka. Ta poskusna molža ne velja samo za vse nadaljne dni do prihodnje poskusne molže, temveč tudi za ves čas nazaj, ko je še sesalo tele, torej za ves november ali za 30 dni. Potemtakem znaša vse mleko ki ga je tele posesalo ali ki se ga je v dobi sesanja pomolzlo, $10 l \times 30 = 300$ l. Na ta način je torej mogoče dognati tudi množino mleka za oni čas, ko tele sesa pod kravo. Teh 300 l mleka, vpišemo posebej v zapisnik v oddelek za kravo Brezo ter jih prištejemo k 2426 l mleka, ki smo jih preračunili iz poskusnih molž, in dobimo celoletno množino, ki znaša 2726 l.

V primeri z važnostjo in dalekosežnostjo, ki ga ima poskusna molža za napredek naše živinoreje, je ves čas in trud za opravljanje tega takorekoč danes neobhodno potrebnega dela zelo malenkosten. Zato se upa, da se čimprej oprimejo vsi živinorejci poskusne molže.

Ing. A. Podgornik.

KMETOVALCI! Menjajte s pridelki na njivah in ne izrabljajte leto za letom enostransko svojih njiv. S primeranim kolobarenjem povečate pridelke in najuspešnejše zatirate plevel!

Seno iz pognojenih travnikov škodljivo?

Mnogi kmetovalci, ki niso še nikdar tekne, vse ostalo so pravljice. gnojili svojih senožeti z umetnimi gnojili, trde, da je seno iz senožeti, pognojenih z umetnimi gnojili, za živali škodljivo. Take trditve so popolnoma krive in o tem se je že prepričal vsakteri kmetovalec, ki je že uporabljal umetna gnojila. Kdor je gnojil svoje senožeti s tomaževo žlindro ali pa s superfosfatom ali pa tudi z drugimi umetnimi gnojili, je opazil z veseljem, da je postala prej redka ruša (rastlinska rast) po gnojenju gostejša in da so prišle k moči različne detelje, ki dajo najbolj tečno in tudi izdatno krmo. Žival tako krmo rada poživa, spozna se na njej, da ji taka krma

Umetna gnojila zamorejo živini seveda tudi škoditi in sicer tedaj, če pridejo kot taka živali v želodec. Kaj takega se more zgoditi, ako raztrosimo po senožeti umetna gnojila predno smo pokosili otavo, ozir. nismo še prestali s pašnjo živine. Na ta način pridejo v želodec živali tudi umetna gnojila, ki so ostala na poedinih bilkah in ta zamorejo živali škodovati. Zato naj oni kmetovalci, ki v jeseni potrosijo umetna gnojila po senožetih, nikar ne gonijo tja živine na pašo, kar se v resnici tudi maledaj zgodi.

Ne obirajte zelenega listja in perja.

Da zagotove dovolj krme za prašiče, gredo naše gospodinje navadno na polje in tam osmukajo trtne poganjke, oberejo peso in repo itd, ker ni drugačne sveže krme za živino, oberejo (očomotajo) naši kmetje koruzo, odrežejo ji vse nad klasom (klipom), vse liste pod klasom in večkrat puste golo steblo s klasom brez vsakega lista.

Navedeno delo je lahko pravilno oziroma ne povzroči nobene škode, ako je izvršeno o pravem času in sicer tedaj, ko so oni deli, ki jih mislimo odstraniti, že kolikor toliko porumeneli. Škodljiv pa je obiranje in odstranjevanje listov in perja, ako je isto še zeleno.

Zeleni listi in zeleno perje pri rastlinah dokazuje, da ni še rastlina dosegla svojega končnega razvoja za ono leto.

Zeleni listi imajo dvojno nalogo, in sicer se z njimi vrši prvič dihanje rastlin, drugič pa, kar je s prvim ozko zvezano, rastline tvorijo v svojih zelenih delih škrob, ki nas predvsem pri rastlinah za-

nima. Pri pesi in repi nas zanima predvsem del v zemlji in predvsem radi tega repo in peso sejemo; najvažnejša snov pri repi in pesi je ravno škrob. Koruzo sejemo vsled zrnja, ki je sestavljeno v suhem stanju nad 65% iz škroba. Pri grozdju nas predvsem zanima sladkor, ki je tudi neke vrste — spremenjen — škrob. Da se škrob — pri trti sladkor — tvori v zelenih delih rastline, spoznamo najboljše ravno pri trtah. Ako toča poškoduje trte in listje odpade, ne moremo upati na nikakšno letino, čeravno bi na trti ostalo vse nezrelo grozdje. To grozdje bi ostalo drobno in kislo.

Škrob se torej tvori v zelenih delih rastlin. Pri pesi in repi se tvori le v listih, pri koruzi v listih in tudi v zelenih delih stebela, ravnotako tudi pri trti. Iz listov potuje potem škrob v steblo, pri pesi, repi in krompirju v oni del, ki se nahaja v zemlji, pri koruzi v steblo in predvsem v klas, pri grozdju v poganjke in grozd. Ko so listi izvršili svojo nalogo, ako je

zemeljski del, steblo, klas in grozd že krompir tudi ne more dozoreti; tak nasičen s škrobom oziroma sladkorjem, krompir je v shrambi bolj podvržen gnitju ter navadno ne dočaka pomladi; ako ako klimatične razmere (solnce, svetloba, vlaga itd.) ne dovolje več gromadenja škroba, oziroma ako je list toliko poškodovan, da ne more več vršiti svoje življenjske naloge, potem list zrumeni, umrje in odpade.

Ko začne listje rumeneti in se začne zelena barva izpreminjati v rmeno, tedaj ga tudi lahko odstranimo. Ne pa prej. Naj nekdo poskusi oropati peso vseh zelenih listov in bo gotovo kmalu uvidel, da mu ni upati debele pese. Isto velja tudi za repo. Kdor oropa koruzo vseh listov še v zelenem stanju, naj nikar ne upa na dobro razvito zrnje. Zrnje se bo sicer zarodilo, a ne razvilo. Kdor požanje krompirjevico v zelenem stanju se pa dvakrat oškoduje, in sicer dobi bolj droben krompir, torej manjši pridelek, in

pravilno, ker v tem oziru se priroda ne pusti siliti. Pustimo v tem oziru prirodi prosto pot.

Z navedenim ni rečeno, da naj pustimo vse odpadle oziroma porumenele liste segniti. Moremo jih pobrati in odstraniti ter vporabiti za krmo, a ne odbirajmo listov tedaj, ko so še zeleni in nam koristijo več, kot so vredni za krmo. Zapomnimo si to, da so zeleni listi pesi, repi, koruzi in krompirju nujno potrebni, ako hočemo dobiti od njih visok pridelek.

Uničujte sadni mrčes.

Letošnje leto so črešnje zelo mnogo trpele od različnih zajedavcev. V mnogih vaseh znaša izguba na tisoče, v celotni deželi pa gotovo na deset tisoče ako ne celo na stotisoče. Trpele pa niso samo črešnje, temveč tudi drugo sadno drevje.

Nekateri kmetovalci, ki kolikor toliko poznajo različne sadne zajedavce, se skušajo tu pa tam boriti proti temu zlu. Takih kmetovalcev pa je zelo malo, velika večina naših sadjarjev pa je mnenja, da je dovolj, ako drevo vsade in da isto mora potem nositi sad. Ako slučajno drevo skozi več let ne rodi, ker so boleznin in zajedavci cvet ali pa že oplojen sad uničili, pravijo naši kmetovalci, da ta in ta vrsta drevja ne raste, da ni kraj zato, da se je podnebje spremenilo itd., ne iščejo pa vzroka, zakaj drevo ne rodi in ne napravijo nobenega koraka, da bi rodilo. Devet od

desetih posestnikov, ki tožijo o neplodnosti sadnega drevja, je zamikernih gospodarjev.

—:—

Pred vojno je bilo pri nas splošno v navadi uporabljanje lepivnih pasov, katere so kmetovalci pritrjevali na debela črešenj. Ako so posestniki te lepivne pase pravilno uporabljali in pazili na to, da je bilo lepivo na pasih vsaj od jeseni do pomladi dovolj sveže, so se na ta način rešili mnogih zajedavcev, predvsem različnih pedicev (mali in veliki zmrzlikar) in cvetoderov.

Lepivne pase moramo pravilno uporabljati, to se pravi, da ne smejo biti na drevo tako slabo pritrjeni, da bi mogle samice med pasom in skorjo debela zlesti vendar na drevo in tam zaleči 100 do 400 jajčec. Zato moramo, predno pritrjimo

pas na drevo, preraskavo skorjo (lubad) ogladiti z nožem, bolje s strgalko, ali pa ono mesto dobro pomazati z ilovico. Sele na gladko mesto pritrđimo pas, tako, da se tesno drži debla. Na pas nanesemo lepivo, ki mora biti vedno sveže, ker drugače nima nobenega pomena, samice in gosnice zajedavcev prilezejo vendar na drevo.

Kakšen bodi pas? Pas je lahko navađen papir, najbolji pa je trd papir. Pas bodi vsaj 15 cm širok. Gotove pase se dobi tudi tu pa tam v trgovini.

In lepivo? Vsako lepivo ni enako dobro oziroma enako pripravno, ker se zelo hitro posuši. Najboljša znamka lepiva je ameriška znamka »Tree Tanglefoot«, ki je v Tirolu povsod v rabi. Tudi znamka »Tree Stickey« ni ravno slaba; ta znamka se je rabila pri nas pred vojno in se tudi danes dobi. Gotovo lepivo se dobi v vsaki drogeriji, a ker je precej drago, bi bilo najbolje, da bi naše zadrüge naročile večje množine za vse svoje člane in v tem oziru bo šla Zadrúžna zveza v Gorici kolikor mogoče na roko. Kdor noče kupiti pripravljene lepiva, ga more tudi sam pripraviti in sicer:

1. Na $\frac{1}{2}$ kg črne smole vzamemo $\frac{1}{4}$ terpentina in 35 dkg lanenega olja. Vse

skupaj dobro premešamo in lepivo je gotovo.

2. Na $\frac{3}{4}$ kg navadnega kolomaza vzamemo $\frac{1}{4}$ kg terpentina, vse skupaj v loncu segrejemo in še z gorkim lepivom namažemo pase.

Lepivo namažemo na drevo s čopičem. Predno pritrđimo pase na deblo, moramo paziti na to, da je isto suho in ne mokro.

Kedaj pa uporabljamo lepivo? Ako se bi hoteli z lepivom rešiti samo pedicev, bi bilo dovolj, da bi pase pritrđili v drugi polovici meseca septembra in jih pustili na deblu do zgodnje pomladi. Ker pa so drugi zajedavci, ki lezejo po deblu v vrhe sadnega drevja že pred septembrom, drugi pa šele v zgodnji pomladi, je najbolje, da bi pritrjevali te pasove že koncem julija in jih ne sneli z debel pred aprilom ali celo majem.

Svetujemo vsem našim kmetovalcem in sadjarjem, da letos ne pozabijo uporabljati onega sredstva, ki so ga že enkrat uporabljali in jim ga priporočamo, ker zajedavci se bodo tembolj razmnožili in od njih povzročena škoda bo tim večja, čim manj se bomo proti njim borili.

Konserviranje masla (putra).

V vročem letnem času, kot je sedaj, se maslo kmalu pokvari in zato bi morale naše gospodinje in naši mlekarji iz delavi in pripravi masla posvetiti več pažnje, kot v drugih, hladnejših letnih časih.

Ako hočemo, da se nam maslo drži sveže več časa, moramo predvsem paziti na to, da vsebuje zelo malo vode. Ohrani se tudi več časa, kar ve vsaka

gospodinja, ako je nekoliko osolimo. Soli pa ne rabimo mnogo, zadostuje je 3 dkg na 1 kg masla. Seveda je najboljša taka, ki je dobro zmleta, drobna in z maslom dobro premešana.

Paziti moramo tudi na posodo v kateri naj bo maslo shranjeno. Posoda naj bo čista, oprana s sodo in gorko vodo, potem še z mrzlo vodo. Pred napolnitvijo z maslom kaže posodo tudi oprati z

vročim jesihom, kar povzroči, da se maslo ne prime sten. Pri vlaganju masla moramo paziti, da ni med različnimi plastmi masla nikakšnega zraku.

Nekateri polijejo z maslom napolnjeno posodo z vodo, v kateri so raztopili sol. Ako se že tako dela, je najbolje, da se sol raztopi v vreli vodi in rastopnina dobro precedi. Bolje pa je konzervirati maslo v suhem stanju in sicer na ta način, da se pokrije z maslom napolnjeno posodo s kosom tkanine, na katero se potrosi nekoliko zdrobljene soli, vse skupaj pa pokrije s pergamentnim

papirjem. Črez teden se posoda odkrije, maslo zopet pritisne in s čisto in oprano cunjjo odstrani vso vodo, nato se zopet zaveže s pergamentnim papirjem. Na tak način konzervirano maslo ostane do bro skozi več mesecev, kakor trdi C. Borghi v Corriere del Villaggio, seveda mora biti shranjeno na hladnem prostoru.

Izkušnja pravi, da je lažje konzervirati maslo iz pasterizirane smetane, kot iz nepasterizirane, in da ni nobena pazljivost pri konzerviranju masla prevelika.

Hočete gozdnih sadik?

Marsikdo bi hotel pogozditi gola mesta svojega posestva a ne ve, kje in kako bi dobil potrebne sadike. Ministerstvo poljedelstva je uredilo to vprašanje na ta način, da je dalo gozdarskim nadzorništvom navodila kako naj v tem oziru postopajo. Sadike iz državnih drevnic se dobe edino od gospodarskih nadzorništev in zato se morajo vsi interesi edino na te obrniti in pri njih vložiti tozadevno prošnjo.

Pri nas je najbližje Gozdarsko nadzorništvo v Gorici, via Salcano. Prošnja naj bo takole sestavljena:

Regia Ispezione Forestale!

Il sottoscritto dimorante in (recimo Gargaro št. 15) domanda alla Regia Ispezione Forestale (število in vrsto sadik ali pa semena) per rimboschire il terreno di proprietà (ime lastnika zemljišča, ako je prosilec se zapiše »del petente«) qui appresso descritto, della superficie di ettari (mera v ha).

Descrizione del fondo:

1. Provincia
2. Comune
3. Bacino idrografico (kam se odteka voda, recimo v Sočo, Vipavo itd.).

4. Denominazione del fondo (ime zemljišča).

5. Elevazione sul livello del mare (višina nad morjem).

6. Esposizione (prost dohod vetrom itd.).

7. Inclinazione (ali je ravno ali visi).

8. Natura del suolo (ilovica, pesek, mnogo kamenja itd.).

9. Stato attuale di coltura (posekan gozd, golo).

Il sottoscritto si obbliga, qualora la sua domanda venga accolta di eseguire il detto rimboschimento nel termine di (kedaj bi vporabil) e di pagare, in caso di inadempimento, il valore dei semi o delle piantine concesse gli.

. (kraj in datum).

(točen naslov in podpis)

Sadike se dobijo navadno zastonj. Prošnja mora biti napisana na papirju z vodnim odtiskom z 1.20 L (carta filigranata da L. 1.20 — se dobi v nekaterih tobakarnah) ter mora biti vložena do 15. avgusta. Seveda se lahko vloži tudi po tem dnevu, a je vprašanje, ako bo potem ugodno rešena.

Zadružništvo.

UČIMO SE.

V drugi številki lanskega »Gospodarskega lista« smo objavili članek o Kmetijski zadrugi v Trstu, med katerega vrstami se je moglo čitati, da pri zadrugi ni vse v redu in da je reorganizacija za druge nujno potrebna. Danes se nahaja zadruga v likvidaciji. O tem vprašanju se ne bi nadalje pečali, ker ni Kmetijska zadruga v našem gospodarstvu igrala velike vloge, akoravno bi jo lahko in bi jo tudi gotovo, ako bi se jo bilo posrečilo rešiti. Da danes zopet pišemo o njej, je temu razlog da se iz tega poglavja nekaj naučimo. In sicer:

1. Važen je namen zadruge, in vsaka zadruga mora imeti en namen (smoter). Ta smoter je lahko zelo visok, širok, obsežen, a naj ostane vedno v mejah možnosti. Kmetijska zadruga je predvidevala v členu, ki je govoril o smotru zadruge, da bo nekoč ustanavljala tudi kmetijske šole poleg vsega drugega, kar more dati kmetsko zadružništvo sploh.

2. Vendar pa vprašanje smotra ali namena ni tako važno, najvažnejše je, kako se jadra, kako se zadruga bliža končnemu temu svojemu smotru. Agitatorji, ki so širili idejo Kmetijske zadruge med slovanskim kmetskim ljudstvom v Primorju, so pa ljudem obljubljali vse, kar je člen o smotru predvideval, samo, ako pristopijo kot člani v zadrugo. Obljubljali so jim blago brez mešetarskega dobička, torej za polovično ceno, in sicer vse blago ki ga bodo potrebovali v svojem kmetskem gospodarstvu. Poleg tega so obljubljali odprodajo vseh kmetskih pridelkov po najvišjih cenah, zavladanje tržaškega mesnega, mlečnega in zelenjadnega trga

itd. S tako agitacijo se je res doseglo, da so kmetje trumoma pristopali k zadrugi in da je kmetijska zadruga eno leto po ustanovitvi štela več članov kot vsaka druga kmetijska organizacija na našem ozemlju.

3. Seveda obljuba dolg dela in člani so hoteli imeti nekaj obljub izpolnjenih. Kmetijska zadruga je ustanovila mnogo podružnic, v celoti okoli 25, to pa v času, ko ni še bila notranja organizacija izvedena, ko ni bilo knjigovodstvo v redu, ko še niso bila prevozna sredstva pripravljena, ko niso bili še najdeni primerni poslovodje podružnic. Poleg tega ni bilo urejeno vprašanje odgovornosti za podružnicam izročeno blago. Vsaka od navedenih pomanjkljivosti more povzročiti polom še tako močne gospodarske organizacije.

4. Pri zadrugah je odbor zelo velike važnosti. Podeželske, majhne zadruge morejo voditi gotovo kmetje sami, ker se dobi v vsaki vasi precej, sicer priprostitih, a izvežbanih in sposobnih mož. Za velike organizacije, kot je bila Kmetijska zadruga z milijonskim blagovnim prometom, pa je nujno potrebna navzočnost šolanih ljudi v vodstvu oziroma odboru. Za vodstvo gospodarskih organizacij pa ni sposoben vsaksteri, ki je dokončal srednjo in magari visoko šolo, temveč mora biti tudi res gospodarsko-strokovno izobražen.

5. Nadzorništvo je zato pri zadrugah, da v resnici nadzira, kar pa ni isto kot sitnarenje. Nadzorništvo mora nadzirati vse poslovanje zadruge, celotno poslovanje preštudirati, nedostatke javiti odboru in ako ta noče istih odstraniti, potem mora samo kaj ukreniti za njih odstranitev. To je dolžno tudi po zakonu.

Nadzorništva kmetijske zadruga so mnogo kriva, da je danes Kmetijska zadruga v likvidaciji.

6. Pri zadrukah, ki se pečajo z blagom, se mora voditi na vsak način skonto, knjiga v katero zapisujemo vse blago, ki smo ga kupili oziroma prodali. Edino na ta način moremo točno ugotoviti primanjkljaj oziroma kalo.

7. Umevno je, da morajo biti pri vsaki združni organizaciji pristopnice v redu, to se pravi, da mora vsak združnik pristopnico pravilno izpolniti in podpisati, a ne z navadnim svinčnikom temveč s črnilom. Pristopnice morajo tudi biti skupaj spravljene na enem mestu. Kjer ni tako urejeno, pride zelo lahko do nepotrebnih prerekaj.

8. Blagovne zadruga morajo imeti tudi gotovo lastno svoto, zadostni deležni kapital, ki naj dosega vsaj polovico vseh potrebnih obratnih sredstev. Pri Kmetijski zadrugi v Trstu je znašal lastni deležni kapital šele okoli 20% celotnega obratnega kapitala in za ostalih 80% je moralo vodstvo podpisovati menice in plačevati visoke obresti.

9. Upravni stroški za uradništvo, pisarniške potrebščine itd. ne smejo pri blagovnih zadrukah prekašati več kot gotov odstotek celotnih stroškov. Ta odstotek se lahko vrtil okoli 25—30%, a ne več. Ker niso bili pri Kmetijski zadrugi v Trstu upravni stroški v pravem razmerju z blagovnimi stroški temveč previsoki, je to bil tudi en razlog pasivnega poslovanja.

—:—:—

To bi bili glavni razlogi, zakaj Kmetijska zadruga ni mogla uspevati. Preveč se je hotelo na enkrat spraviti pod streho. Gospodarske organizacije morajo polagoma rasti, polagoma se razvijati in vedno računati na to, da mora vsaka

gospodarska organizacija preboleti svoje otroške bolezni, ki ne ostanejo prihranjene nobeni gospodarski organizaciji. Pri Kmetijski zadrugi je bilo s temelja tudi to pogrešeno, da je vse svoje poslovanje krenila v smer kmetijskega konsuma — nabavo kmetovih potrebščin — in ne v smer kmetijske proizvodnje — odprodaje kmetijskih pridelkov. — Za našega kmeta pa je mnogo bolj važno drugo, to je odprodaja kmetijskih pridelkov, in na to naj voditelji naših kmetijskih zadrug in združniki sploh dobro pazijo.

NOVE KOLEKOVINE IN REGISTRACIJSKE PRISTOJBINE.

Z odlokom 11. januarjem 1923, št. 162, ki je bil objavljen v uradnem listu »Gazzetta Ufficiale« z dne 26. 6. 1923, št. 47 so se na našem ozemlju uveljavile kolekovine in registracijske pristojbine starih provinc. Nastala je pa vsled nenadne objave tega odloka taka zmeda, da niti oblasti niso bile na jasnem glede izvršitve. Vsled tega se nismo upali spregovoriti o zadevi, dokler se nismo na merodajnih mestih poučili. Pri vsem tem moramo pa še poudarjati, da ne prevzamemo nobene odgovornosti, če bi se morda izkazalo, da oblast drugače postopa, ker niti v Trstu pri Pristojbinskem uradu nismo mogli dobiti izčrpnih pojasnil.

Najprej moramo vse zadruga opozoriti, da se smatrajo kot odpravljene vse fiskalne (pristojbinske, kolekovne in davčne) olajšave, ki so jih zadruga uživala po avstrijskih zakonih.

KOLEKOVANJE KNJIG se nekoliko spremeni. Kolekovati je treba zraven trgovskih knjig tudi ZAPISNIKE občnih zborov in načelstvenih sej in

KNJIGO DELEŽEV ali **IMENIK ČLANOV**. Vse te knjige se morajo kolekovati tako, da se prilepi na vsako četrto stran kolek 10 stotink ki jih prepečati **DAVKARIJA** (*Ufficio del bollo*). Razen tega bi se morale trgovske knjige vidimirati pri tribunalih. Dosedaj se pa to še ni izvrševalo, ker pri nas še ni v veljavi it. trgovski zakonik.

ZADOLŽNIC naše hranilnice ne smejo več sprejemati. Posojila naj se dadó le proti **MENICAM**. O tem se je že na zadnjem občnem zboru razpravljalo. Razlog je ta: zadolžnice bi bile predrage po novem zakonu in poslovanje z njimi sitno in težavno. Poslovanje z menicami je mnogo ceneje in ko se bodo naši ljudje temu načinu privadili, bodo uvideli, da je v danih razmerah tudi bolj enostavno. Na drugem mestu je razloženo poslovanje z menicami.

Zapadle zadolžnice se morajo takoj nadomestiti z menicami.

HRANILNE IN POSOJILNE KNJIŽICE se morajo po novem zopet kolekovati. Zadruge, ki imajo nekolekovane knjižice, naj jih vrnejo Zvezi, ki jih bo zamenjala s kolekovanimi.

O vlogah na okrožno sodnijo, o spremembah načelstva in pravil, spregovorimo prihodnjič.

Kmetijsko združništvo v Ameriki.

Tudi v Zveznih državah Severne Amerike je kmetijsko združništvo dobro razvito in sicer je razvita ona panoga kmetijskega združništva, ki ima za kmetijstvo res velik pomen in to je produktivna stran kmetijskega združništva. Osrednja Zadrugna zveza Zveznih držav šteje nad 14000 priključenih članic, ki se pečajo predvsem s prodajo mlečnih izdelkov, sadja, zelenjave, žit, živine in lana. Skupna prodaja znaša okoli 1/10 celotne kmetijske proizvodnje Zveznih držav.

Celokupno se nahaja v Zveznih državah nad 500 kontrolnih društev (za kontrolo mlečnosti) z nad 12000 člani in 216000 kravami. Precej je tudi bikorejskih zadrug. Mlekarske zadruge so si ustvarile velika gospodarska podjetja, ki prodajajo: polno in posneto mleko, smetano, mleko v prahu, zgoščeno mleko, maslo, sir in kazein.

Zelo velike važnosti so zadruge za prodajo sadja. Največja je ona v Los Angeles v Kaliforniji, ki je bila ustanovljena l. 1905 in šteje danes 10.500 članov. L. 1920 ni odposlala nič manj kot 43592 vagonov sadja in zelenjave.

Posebne vrste zadruge, ki pri nas niso poznane, se pečajo z odgojo semen, predvsem žit (pšenice in koruje). Teh zadrug je okoli 500 s 600.000 člani. Te zadruge imajo v Čikagu svojo Matico.

Kako je po deželi.

Iz Idrije. »Vrtnarsko in sadjarsko društvo« je melo dne 1. julija reden občni zbor, katerega se je udeležilo precejšnje število članov. Iz poročil povzemamo, da se je društvo dovolj zadovoljivo razvijalo. Moralo je prestati mnogo različnih ovir,

endar si je uredilo svojo drevesnico, ki bo gotovo izvor naprednega sadjarstva v našem okraju, ker bo širila dobre vrste in na domačih tleh vzgojena sadna drevesca. Seveda ima društvo precejšnje sitnosti, posebno vsled potrebne ograditve, kar stane

precej denarja. Društvo se je večkrat obrnilo na oblasti za podporo, a je zadeto vedno na gluha ušesa.

Društvo šteje danes 82 rednih in 48 podpornih članov. Odbor je imel 12 rednih in 6 izrednih sej. Za člane se je naročilo različnih potrebščin, med drugim iz Nemčije za skoraj 150.000 mark različnih semen, predvsem krmilne pese, drugih zelenjadnih in cvetličnih semen, pa tudi nekaj čebulnic. Razpečalo se je tudi precej travnih semen. Društvo je svojim članom nabavilo tudi en vagon umetnih gnojil in sicer žlindre, superfosfata in kajnita.

V drevesnici je sedaj šele okoli 2000 sadik različnih vrst, a se bo tekom let izpolnila. Gojijo se največ jabolke, potem hruške, pa tudi črešnje in breskve. Poskušajo se tudi vzgojiti različna domača semena, kot nizki fižol itd.

Društvo vzdržuje tudi lastno strokovno knjižnico, ki je za enkrat še zelo majhna, a polagoma narašča.

Gotovo, da »Vrtnarsko in sadjarsko društvo« ne more še nuditi Bog zna kako velikih koristi svojim članom, ker je premlado in se mora boriti brez kakšne podpore, vendar smo globoko prepričani, da bo naše društvo mnogo koristilo. V načrtu imamo marsikaj, kar pa za enkrat ne moremo izpolniti. Kako visoko se bo naše društvo povzpelo, to zavisi od članov in odbora.

Gospod urednik! Na Vašo opombo v 5. št. G. L. moram izjaviti, da smo že lansko leto poskusili prirediti sadno razstavo, pa ni šlo, ker se je priglasila premajhna pridelava. Letos pa sadna razstava nima mnogo pomena, ker bo v tem okraju zelo malo sadja. Deževje, sadni škodljivci in pa suša so naš letošnji pridelek skoraj uničili. Hočemo se pa pripraviti za drugo leto.

Iz mnogih krajev, posebno iz goriške okolice tožijo o veliki suši, ki je koruzo skoraj popolnoma vničila.

Tržni pregled.

Žita. Na drugem mestu pričnemo pregled letošnje žetve pšenice v Italiji, ki je zelo dobro izpadla in zato cene pšenice očitno padajo. Najnižje cene so v Severni Italiji, kjer ponujajo nekateri spekulanti komaj 85—90 L za q zrnja, dočim se vrti dnevna cena okoli 95—100 L. V Južni Italiji je pšenica nekoliko dražja.

Pridelek pšenice je v Evropi najmanj za 20% višji, kot lansko leto, v ostalem svetu pa za več kot toliko manjši. Ker mora Evropa kljub najboljši letini pšenice uvažati, ni pričakovati splošnega padca cen pšenice; potemtakem je sedanje padanje cen pšenice v Italiji le začasno. Koruza se v ceni dobro drži in je na mnogih trgih Italije v ceni prekoračila pšenico. Franko Trst notira 90—95 L po q na vagone.

Živina. Mesa se sicer ne konsumira toliko kot v drugih letnih dobah, vendar pa goveja živina v ceni ne pada, temveč se drži. Žive živine se ne uvažajo. Na mnogih italijanskih trgih prodajajo zmrznjeno meso, ki bo mogoče imelo za posledico padec cene klavni živini. Cena prašičem nekoliko pada, bolj živo povpraševanje je pa volih za delo.

Krma. Na mnogih krajih Italije se je že izvršila košnja otave (agostano), ki je v splošnem dobro izpadla. Kjer še košnja ni izvršena, tam se krma vsled velike suše ne množi. Posledica tega je precejšnje natezanje cen in tako se plačuje v Lombardiji in Pijemontu dobro seno že po 60—65 L po q. Po ostali Italiji so cene nižje. Detelja je v splošnem manj cenjena, kot seno.

Maslo je v Milanu za pol L cenejši kot prejšnji mesec. V Kremoni se ga dobi po 14 L, v Parmi po 11 L, v Firenci po 15 L (dobre vrste tudi po 20—22 L), v Trevizu po 16 do 16.50 L po kg.

Vino ne kaže sprememb. Dobra močna vina iščejo in drago plačujejo, za slabejša cene padajo. Letina kaže izborno in nekdo je zračunal, da bo letina vina dosegla rekordno številko okoli 70 milijonov hl, bolj kom. računajo pa na okoli 45 milijonov hl.

Umetna gnojila ne kažejo sprememb. Za superfosfat ni zanimanja, mnogo se trguje z tomaževo žlindro, katere cena je franko Milan 37—38 L za 16—18% žlindro.

Krompir je mnogo bolj po ceni kot lanskoleto posebno na goriškem trgu. V Italiji je cena zelo različna, najnižja v Benečiji (Videm 20—25), najvišja pa v Rimu.

Sadje v Tirolu ima približno tako ceno kot pri nas, to je hruške po 30—80 cent., boljše jabolke (gravenštanske) pa 1.20 do 1.80 L. V ostali Italiji so cene različne, v splošnem za malenkost višje kot pri nas, ker jih izvažajo drugam, dočim so naše navezane še vedno najbolj proti severu.

Grozdje se je prodajalo 10. avgusta v Gorici po 2.20 L za kg.

Drva v Milanu á 16 L q. Podobna cena je tudi drugod.

Gospodarska navodila za avgust.

Na polju in travniku. Glede krompirja glej julijevo številko. Ako še nisi vsejal ajde, vsej jo, da ne bo prepozno. Isto velja tudi za repo. Sedaj je zadnji čas za sajenje zelja. Zalij zelje z gnojnico, a jo prej razredči. Ako mu hočeš gnojiti z umetnimi gnojili moreš rabiti čilski soliter. Najboljše je, da s čilskim solitrom gnojiš na ta način, da raztopiš $\frac{1}{4}$ kg čilskega solitra v 100 l vode in s to vodo zelje zaliješ.

Nastopa tudi doba, ko moremo že sejati laško deteljo ali inkarnatko za pomladno košnjo. Sejemo jo navadno po krompirju. Ako hočemo imeti sveže krme v mesecu novembru in začetku decembra, moremo sejati oves ali rž, seveda to ni povsod v naši deželi mogoče.

Na travnikih kosimo otavo, na deteljščih pa deteljo in lucerno.

Glede obiranja koruze in pese glej poseben članek v ti številki. Pri koruzi pazi na smetljaj in ga sežgi.

V vinogradu: pregovor pravi: Kdor okopava vinograd meseca agošta, bo imel

polne sode mošta. Ta pregovor je sicer nekoliko neroden, a je resničen, ker trti in grozdju izdatno pomagamo, ako jo oprostimo različnega plevela, ki črpa iz zemlje vlogo in hrano; s pletvijo prihranimo eno in drugo trti, ki bo dala več in boljšega grozdja.

Kdor je vsadil spomladi cepljenke, naj pri istih uniči vse koreninice, ki so pognale iz cepiča. Kdor tega ne stori, se podvrže nevarnosti, da dobijo te korenine drugo leto premoč nad onimi od podlage, ki bi se mogla posušiti. Letošnje cepiče privezujemo.

Kdor izstavlja grozdje vplivu svetlobe in solčnih žarkov, vrši pametno delo, kdor pa v okolišju grozdja odstranjuje liste, posebno od onih poganjkov, ki nosijo tudi grozdje, s tem delom edino škoduje, ker grozdi in poganjki žive od listov. V drugi polovici meseca še enkrat škropimo, da očuvamo dozorevajoče grozdje pred peronosporo.

V sadovnjaku odpada mnogo piška-

vega črvivega ali drugače poškodovanega sadja. Ker je to sadje izvor novim boleznim in daje zatočišče novemu rodu zajedavcev, moramo tako sadje vničevati in sicer na ta način, da je pobereмо, odneseмо domov, skuhamo in skrmimo prašičem. Preobložene veje moramo podpreti s koli ali rogovilami. Najugodnejši čas za zbiranje zrelega sadja je jutraj, ko se je rosa posušila. Ako hočemo sadje prodati za export, oziroma isto držati več časa v shrambi, moramo sadje obrati vsaj en teden pred popolno zrelostjo.

V hlevu pazi na čistost, ker so ti meseci najnevarnejši za razširjenje nalezljivih bolezni. Ako niso prašiči cepljeni proti madežici, ne misli, da te ta bolezen ne more več obiskati. Ne dovoli vstopa v tvoj hlev živinskim trgovcem, ker taki najbolj širijo nalezljive bolezni. Ako kupiš kravo na semnju, ne priveži je skozi teden dni k ostali živini. Hlev prebeli, muham ne dovoli vstopa. Ne puščaj živine ob hudi dnevni vročini na paši, ženi jo domov ali pa v senco.

V kleti pazi na posodo in vino. V gorkih mesecih napade večkrat vino posebna bolezen, ki jo imenujemo vlačljivost vina. Ako točimo vino v kozarec, teče brez šuma in se vleče kot olje. Ako je vino samo vlačljivo, drugače pa čisto, odpravimo to bolezen, ako ga pretočimo na zraku in sicer na ta način, da prisilimo vino teči skozi sito in ga potem še dobro premešamo. Ako pa je vino vlačljivo in motno, navedenega ne smemo delati, ker bi na ta način mogli trpeti še večjo škodo. V tem slučaju uporabljamo kalijev metabisulfit (metabisulfito potassico) in sicer okoli 14 gr na 100 l vina ter okoli 50 gr citronove kisline in nekaj tanina (čreslovine); za 1 hl vina zadoštuje 75 gr tanina, katerega prej raztopimo v kozarcu vinskega špīrita.

Na domu: Ako nimamo še umetnih gnojil za jesensko gnojenje travnikov in njiv, si jih z gotovostjo sedaj naročimo, ker je zadnji čas. Istotako pripravimo semena za jesensko žitno setev.

Najvažnejše delo v sadovnjaku je v tem mesecu cepljenje v oko ali okulacija. To delo se ne sme vršiti v času dolgotrajne suše in tudi ne v deževnem vremenu.

V vrtu zalivamo paradižnike, papriko in jajčevce (melancane) in sicer bolj po redko, a izdatno. Sedaj tudi odločimo rastline in sadeže za seme, pri čemur ne smemo gledati vedno le na debelost, le na obliko ali le na zgodnjo zrelost, temveč na vse hkratu. Pri paradižnikih moramo paziti tudi v tem mesecu na peronosporo.

V tem mesecu se spravi marsikatero seme, kot zelje, solate, fižol, pozni grah, koromač, zelena itd. Na polju oziroma na gredici seme nikdar dovolj ne dozori in zato moramo isto posušiti doma. Sušenje naj se vrši v senci, večkrat naj se premeša, nikdar pa takoj spravi v vrečice, ker lahko splesni, ugrije ali drugače trpi.

Prazne gredice moramo posaditi z endivijo in zelijem, sejati moremo zimsko solato, špinačo, motovilc in zgodnji radič.

Razno.

OBLIGACIJE BENEČIJ.

Glede obligacij Benečij za plačevanje vojne odškodnine je izdala finančna intendantca v Trstu naslednjo okrožnico, ki naj

jo vsi vojni oškodovanci prečitajo.

V smislu kr. odloka-zakona od 10. maja 1923 št. 968 se sedaj vrši izplačevanje odškodnine z obligacijami Benečij. Te obli-

gacije so popolnoma enakopravne z drugimi vrednostnicami državnega dolga in po temtakem nudijo isto gotovost ter so deležne istih prednosti in pristojbinskih oprostitvev kakor omenjene vrednostnice.

Poleg tega, da nesejo letno 3.50 odstotne obresti, imajo še te-le prednosti. Plačljive so v teku 25 let «alla pari» na podlagi gotovega načrta za izžrebanje; poleg tega so jim prisojene premije v skupnem znesku 25 milijonov lir. Spričo vseh teh olajšav je razvidno, da nudijo obligacije Benečij premožnejšim vojnim oškodovancem zelo dobro in gotovo naložitev kapitala. Kar se pa tiče manj premožnih oškodovancev, ki so prisiljeni vnovčiti kolikor mogoče hitro nakazane zneske, t. j. obligacije, ki so jih prejeli v plačilo je bilo žal ugotovljeno, da nekateri brezvestneži izrabljajo to zadrego in še bolj pa nevednost manj izobraženih oškodovancev v prvi vrsti v manjših vaseh na deželi, za grde špekulacije ali pa da ob tej priliki lahko črnijo državo, češ obligacije nimajo nikake vrednosti, samo da jih lažje izvabijo od oškodovanca. Ker so obligacije zajamčeni vrednostni papirji, je umljivo, da ti brezvestneži zaskušijo na ta način lepe dobičke na račun revnih oškodovancev; ta okoliščina še toliko bolj poveča nemoralnost tega početja.

Da bi prišli temu zlorabljanju v okom, je finančno ministrstvo dalo pobudo za ustanovitev bančnega konsorcija pod predstvom zavoda Banca d'Italia, katerega člani so najvažnejši denarni zavodi v Italiji; ta konsorcij ima ravno namen, da gre vojnim oškodovancem na roko pri vnovčevanju obligacij ter da varuje obligacije pred eventualnim neopravičenim podcenjevanjem in pred špekulacijami. Konsorcij je bil ustaovljen 28. junija t. l. in tudi že posluje. Svojo nalogo vrši konsorcij na ta-

le način: Podeljuje predujme na obligacije ki ostanejo v lasti oškodovancev na ta način so le-ti lahko deležni premiji pri izžrebanju vrednostnic v znesku 25.000.000 lir in prednosti, ki izvirajo iz plačila «alla pari.» Poskrbi za kolokacijo obligacij, ako jih oškodovanec želi prodati. V tem slučaju izplača konsorcij takoj 60 od sto nominalne vrednosti obligacije na račun; razliko med prodajno ceno in 50 od sto mu izplača, ko proda vrednostnico. Do danes je konsorcij izvršil že veliko naročil, ter prodal mnogo obligacij po 72.50 lir za 100 nominalnih. Na vsak način je v interesu oškodovancev, da ne prodajo vrednostnic, ako pa bi bili primorani to storiti, je priporočljivo, da se obrnejo na omenjeni konsorcij, ne pa do špekulantov.

O p o m b a: Znano nam je, da dajejo vse banke predujme na te obligacije, računajo pa od dane svote 7 in pol od sto in več obresti. Ker računa Banca d'Italia od predujmov le 5 od sto obresti, je očitno v korist vsakega vojnega oškodovanca, da se ne obrne za predujm na katerokoli banko, temveč je najboljša da se obrne naravnost na Banca d'Italia. V tem oziru bo šla tudi Zadrúžna Zveza v Gorici posestnikom obligacij Benečij kolikor mogoče na roko.

Naložbe pri bivši c. kr. poštni hranilnici bodo izmenjane glasom sklepa ministrskega sveta in sicer na ta način, da se bo ustanovila podobna Italijanska poštna hranilnica, ki bo naložbe izplačala.

Kdo sme pripravljati in prodajati seme od sviloprejk?

Z zakonom z dne 28. junija t. l. št. 1512, objavljenem v Gazzetta Ufficiale z dne 24. julija 1923 št. 173 je določeno, da smejo proizvajati seme od sviloprejk edino take tvrdke, ki dobijo posebno dovo-

ljenje od poljedelskega ministerstva. To dovoljenje dobe oni, ki imajo vse odgovarjajoče predpisom v redu (prostor, priprave, izvežbano osobje). Kdor pripravlja seme že skozi tri leta in je kot tak že prijavljen Trgovski zbornici ter proizvaja letno najmanj 500 unč semen čistih ali pa 1500 unč križanih pasm, ne potrebuje posebnega dovoljenja od strani ministrstva, pač pa mora tekom enega meseca — do 24. avgusta — napraviti podrobno prijavo ministru.

Za prekršitev zakona je določena kazen od 50—1000 L. Zakon ima še več drugih določb, ki jih na tem mestu opuščamo, ker smo prepričani, da ne bo noben naš posestnik in gojitelj sviloprejk zadostil zgoraj navedenim določilom. Pri nas se tudi gojitev sviloprejk na seme ne izplača in naj tudi nihče tega ne stori, ker moremo seme vedno dovolj po ceni kupiti in sicer dobro, zajamčeno seme. Popotniki semen ne smejo prodajati.

SVETOVNA VINSKA LETINA I. 1922

Evropa:

Francija	69,484.839 hl.
Lotaringija (franc.)	1,414.000 »
Italija	35,600.000 »
Španija	25,500.000 »
Portugalska	5,900.000 »
Ogrska	4,800.000 »
Jugoslavija	4,300.000 »
Nemčija	3,400.000 »
Grčija	3,500.000 »
Rumunija z Besarabijo	1,500.000 »
Bulgarija	1,100.000 »
Švica	800.000 »
Češka	700.000 »
Avstrija	400.000 »
Rusija	? »

Afrika:

Algerija (franc.)	7,473.000 hl.
Tunisia (franc.)	540.000 »
Kap	500.000 »
Egipt	2,000 »

Amerika:

Čile	5,500.000 »
Argentiniya	4,700.000 »
Brazilija	560.000 »
Perù	350.000 »
Uruguay	190.000 »
Bolivija	70.000 »
Meksiko	9.000 »
Kanada	2,000 »
Australija	440.000 »

Iz Azije nimamo točnih podatkov.

Predstoječe številke so vzete iz francoskega lista »Moniteur vinicole,« a gotovo niso glede nekaterih držav (Nemčija, Jugoslavija, Ogrska) številke v redu.

Record mlečnosti.

Francoski kmetijski list »Vie á la campagne« (»Življenje na deželi«) poroča, da dala neka krava frizijske pasme (najbolj mlečna na svetu) v 365 dneh nič manj kot 16440 l mleka s 656 in en četrt kg masla, dnevno torej nad 45 l mleka z nad 1¾ kg masla. Krava je bila 6 let stara in pažnjo nad njo je imelo 16 različnih kontrolorjev.

Ta krava nosi gotovo record.

Čebelarji ob Zgornji Adizi v Tirolu so se združili v Centralo za med v Bocnu, ki posluje kot zadruga. Sprejema od svojih članov med ter jim daje na istega predujme, ki dosegajo letos 10—12 L na kg. Ajdovega, motnega oziroma nečistega medu centrala ne sprejema.

Semenska zadruga v Trevisu, ki šteje 130 članov se peča s pridelavo semen, posebno pšenice, ovsu in trav. Kaj podobnega bi bilo mogoče potrebno tudi pri nas? Ako bi mogli poživeti vsaj podružnice bivše Kmetijske družbe v Ljubljani, ki so se pečela z vzgojevanjem drevesnih sadik.

TISKOVINE V ZALOŽBI GORIŠKE	Prejemne knjige mleka . . . » » 30.—
ZADRUŽNE ZVEZE:	Knjige za tekoči račun . . . » » 15.—
Blagajniški dnevnik 100 listov po L 35.—	Knjige pristopnic, 400 listov . » » 30.—
Blagajniški dnevnik 200 listov » » 50.—	Knjige pristopnic, 200 listov . » » 20.—
Blagajniški dnevnik z razdel-	Hranilne knjižice, izvod . . . » » 2.—
nikom za izdatke 200 listkov » » 70.—	Posojilne knjižice, izvod . . . » » 2.—
Blagajniški dnevnik z razdel-	Denarne knjige á 200 listov . » » 22.—
nikom za prejemke 200 list-	Zadolžnice a) na poroštvo . . . » » 0.50
kov » » 70.—	Zadolžnice b) na vknjižbo . . . » » 0.50
razdelniki zadrug » » 50.—	Izpiski hranilnih vlog . . . » » 0.40
Posojilne knjige á 400 strani . » » 90.—	Izpiski deležev » » 0.50
Posojilne knjige á 300 strani . » » 80.—	Izpiski posojil » » 0.40
Posojilne knjige á 200 strani . » » 70.—	Računski zaključki za den. z. » » 0.39
Hranilne knjige á 200 strani . » » 70.—	Računski zaključki za blag. z. » » 0.30
Imeniki zadrugnikov » » 20.—	Potrdila za dvignjene hr. vloge » » 0.08
Deležne knjige » » 30.—	Opomini za obresti in glavnice » » 0.10
Salda konti » » 30.—	Obrestne tablice » » 1.—
Nakupno s prodajne knjige . . » » 40.—	Izkazi za neposredne pristojz
Blagovni skontro » » 30.—	bine » » 0.30

Katoliško Tiskovno Društvo

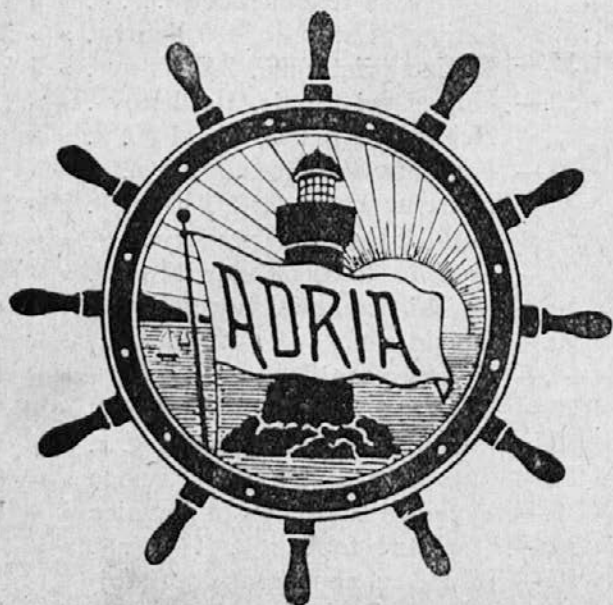
vpisana zadruga z omejenim jamstvom
v Gorici

priporoča vsem zadrugam
in zadrugarjem svojo . . .

KNJIGARNO V GORICI

Via Carducci 2 (v Montovi hiši)

**PRODAJA na drobno in na
debelo pisarniške in šolske
potrebščine, fiskovine za ob.
- - činske in druge urade - -**

Varstvenaznamka.

Čevljarska zadruga
v MIRNU pri Gorici

izdeluje vsakovrstno obuvalo
poznano pod imenom

ADRIA čevlji

Edino domače združeno podjetje te stroke, ki si je pridobilo vsestransko priznanje. Izdeluje čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti prekašajo vse druge te vrstne izdelke.

LASTNE PROBAJALNE: v Gorici, Corso Verdi 32, v Trstu, ulica Rettori 1, v Celju, Narodni dom. - Razpošilja tudi naravnost iz tovarne v Mirnu na debelo in na drobno.

Zveza goriških delavnih in proizvajalnih zadrug

Reg. zad. z om. zav.

GORICA, Via Mazzini (Municipio) 4 l. nad.

VČLANJENIH ZADRUG 45.

Prevzema vsa obnovitvena kakor tudi druga v stavbno in proizvajalno stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje sama ali potom pridruženih stavbenih zadrug. - - Vojnooškodovanci izročite obnovitvena dela le našim stavbenim zadrugam.